

Ramowy plan nauczania dla 4-letniego liceum ogólnokształcącego

Podstawa prawna:

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI
NARODOWEJ**

z dnia 28 marca 2017 r.

**w sprawie ramowych planów nauczania
dla publicznych szkół**

(Dz. U. poz. 703)

Załącznik nr 4

Ramowy plan nauczania dla liceum
ogólnokształcącego,
w tym liceum ogólnokształcącego specjalnego dla
uczniów w normie intelektualnej:
niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie
oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym

Ramowy plan nauczania określa:

- Tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą;
- wymiar godzin do dyspozycji dyrektora szkoły;
- minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- minimalny wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych.

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie				Razem w czteroletnim okresie nauczania
		I	II	III	IV	
		Zakres podstawowy				
1.	Język polski	4	4	4	4	16
2.	Język obcy nowożytny	$\left. \begin{matrix} 3 \\ 2 \end{matrix} \right\} + 3^{1)}$	$\left. \begin{matrix} 3 \\ 2 \end{matrix} \right\} + 3^{1)}$	$\left. \begin{matrix} 3 \\ 2 \end{matrix} \right\} + 3^{1)}$	$\left. \begin{matrix} 3 \\ 2 \end{matrix} \right\} + 2^{1)}$	$\left. \begin{matrix} 12 \\ 8 \end{matrix} \right\} + 11^{1)}$
3.	Drugi język obcy nowożytny					
4.	Filozofia lub plastyka lub muzyka ²⁾	1	-	-	-	1
5.	Historia	2	2	2	2	8
6.	Wiedza o społeczeństwie	1	1	-	-	2
7.	Podstawy przedsiębiorczości		1	1	-	2
8.	Geografia	1	2	1		4
9.	Biologia	1	2	1		4

10.	Chemia	1	2	1		4
11.	Fizyka	1	1	2		4
12.	Matematyka	3	4	3	4	14
13.	Informatyka	1	1	1	-	3
14.	Wychowanie fizyczne	3	3	3	3	12
15.	Edukacja dla bezpieczeństwa	1	-	-	-	1
16.	Zajęcia z wychowawcą	1	1	1	1	4
Razem przedmioty w zakresie podstawowym i zajęcia z wychowawcą		26 + 3¹⁾	29 + 3¹⁾	25 + 3¹⁾	19 + 2¹⁾	99 + 11¹⁾

Przedmioty w zakresie rozszerzonym	4	5	7	6	22
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	30 + 3¹⁾	34 + 3¹⁾	32 + 3¹⁾	25 + 2¹⁾	121 + 11¹⁾
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły	2				2
Ogółem	123 + 11¹⁾				
Religia/etyka ³⁾					
Wychowanie do życia w rodzinie ⁴⁾					
Język mniejszości narodowej/język mniejszości etnicznej/język regionalny/własna historia i kultura ⁵⁾					
Geografia państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa ⁶⁾					
Zajęcia sportowe ⁷⁾					
Dodatkowe zajęcia edukacyjne ⁸⁾					
Język migowy ⁸⁾					
Zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej ⁹⁾					
Doradztwo zawodowe	minimum 10 godzin w czteroletnim okresie nauczania				

Wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych

- ogólny wymiar godzin = **121** godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych + **2 godziny** do dyspozycji dyrektora;
- zwiększono z 2 do **8** tygodniowy wymiar godzin **historii** realizowanej na poziomie podstawowym (w 4-letnim okresie nauczania);
- zwiększono z 1 do **4** tygodniowy wymiar godzin **geografii, biologii, chemii i fizyki** realizowanych na poziomie podstawowym (w 4-letnim okresie nauczania);

Wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych

- zniesiono obowiązek realizacji przedmiotów uzupełniających (przyroda, historia i społeczeństwo);
- wprowadzono obowiązek realizacji w klasie I jednego spośród przedmiotów: **filozofia, plastyka i muzyka** (na podstawie decyzji dyrektora).

Realizacja obowiązkowych zajęć edukacyjnych

Obowiązkowe zajęcia edukacyjne
z zakresu kształcenia ogólnego
mogą być zestawione w blok przedmiotowy

Przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym

- możliwość wyboru od **2 do 3** przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym;
- **geografię, biologię, chemię i fizykę** włączono do grupy przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym w wymiarze **6 godzin** tygodniowo (język obcy nowożytny, historia, matematyka oraz informatyka);
- zwiększono wymiar godzin przeznaczonych na realizację w zakresie rozszerzonym przedmiotu **wiedza o społeczeństwie** do **8 godzin** tygodniowo.

Przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym

- przedmioty w zakresie rozszerzonym mogą być realizowane **w klasach I-IV;**
wyjątek: historia muzyki, historia sztuki, język łaciński, kultura antyczna, filozofia (od kl. I, II lub III);
- przedmioty ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym mogą być realizowane w oddziale, grupie oddziałowej i grupie międzyoddziałowej, a za zgodą organu prowadzącego - także w grupie międzyszkolnej;

Przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym

- tygodniowy wymiar godzin przeznaczonych na realizację przedmiotów w zakresie rozszerzonym wynosi **22**;
- dyrektor, na wniosek uczniów oddziału, w którym tygodniowy wymiar godzin przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym jest niższy niż 22 może zwiększyć liczbę godzin przeznaczonych na **przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym** albo przydzielić **godziny na realizowanie przedmiotów uzupełniających**, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych przedmiotów został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.

Godziny do dyspozycji dyrektora liceum

Przeznaczenie godzin do dyspozycji dyrektora **(2 godziny)**:

- zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności zajęcia związane z kształtowaniem aktywności i kreatywności uczniów;
- w przypadku liceum ogólnokształcącego dla dorosłych – realizacja przedmiotów w zakresie rozszerzonym.

Dodatkowe godziny

Organ prowadzący szkołę, może dodatkowo przyznać w danym roku szkolnym **nie więcej niż 3 godziny tygodniowo** dla każdego oddziału, na:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych;
- realizację zajęć języka migowego;
- naukę geografii państwa, z którego obszarem kulturowym utożsamia się mniejszość narodowa.

Zajęcia rewalidacyjne

Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, w każdym roku szkolnym, wynosi:

- w oddziale specjalnym – **po 12 godzin na oddział**;
- w oddziale ogólnodostępnym lub integracyjnym – **po 2 godziny na ucznia**

Doradztwo zawodowe

Na zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego
należy przeznaczyć minimum **10 godzin**
w czteroletnim okresie kształcenia.

Podział na grupy

W liceum ogólnokształcącym (**dla młodzieży i dla dorosłych**), podział na grupy **jest obowiązkowy**:

- na obowiązkowych zajęciach z **informatyki** w oddziałach liczących **więcej niż 24 uczniów**; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż 24 uczniów; liczba uczniów w grupie nie może przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej;
- na obowiązkowych zajęciach z **języków obcych nowożytnych** w oddziałach liczących **więcej niż 24 uczniów**; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej lub międzyoddziałowej liczącej nie więcej niż 24 uczniów; przy podziale na grupy należy uwzględnić stopień zaawansowania znajomości języka obcego nowożytnego;

Podział na grupy

W liceum ogólnokształcącym, podział na grupy jest obowiązkowy:

- na **nie więcej niż połowie godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych** z zakresu kształcenia ogólnego, dla których z treści programu nauczania wynika konieczność prowadzenia ćwiczeń, w tym laboratoryjnych – w oddziałach liczących **więcej niż 30 uczniów**;
- na obowiązkowych zajęciach **wychowania fizycznego**; zajęcia mogą być prowadzone w grupie oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyklasowej, a w przypadku zespołu szkół – także w grupie międzyszkolnej, liczącej **nie więcej niż 26 uczniów** (nie dotyczy szkół dla dorosłych).

Ramowy plan nauczania obejmuje również:

- **zajęcia religii lub etyki,**

realizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 oraz z 2017 r. poz. 60),

- **zajęcia wychowania do życia w rodzinie,**

realizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. poz. 78, z późn. zm.);

- **zajęcia języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej, języka regionalnego oraz naukę własnej historii i kultury,**

realizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy o systemie oświaty;

Ramowy plan nauczania obejmuje również:

- **zajęcia sportowe** w oddziałach i szkołach sportowych oraz oddziałach i szkołach mistrzostwa sportowego,
realizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 18 ust. 5 ustawy – Prawo oświatowe;
- **zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej**
realizowane zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy – Prawo oświatowe.

Klasy wstępne w dwujęzycznych liceach

- W liceach ogólnokształcących dwujęzycznych, liceach ogólnokształcących z oddziałami dwujęzycznymi, **za zgodą organu prowadzącego**, będzie mogło być prowadzone kształcenie w klasie wstępnej o rocznym okresie nauczania.

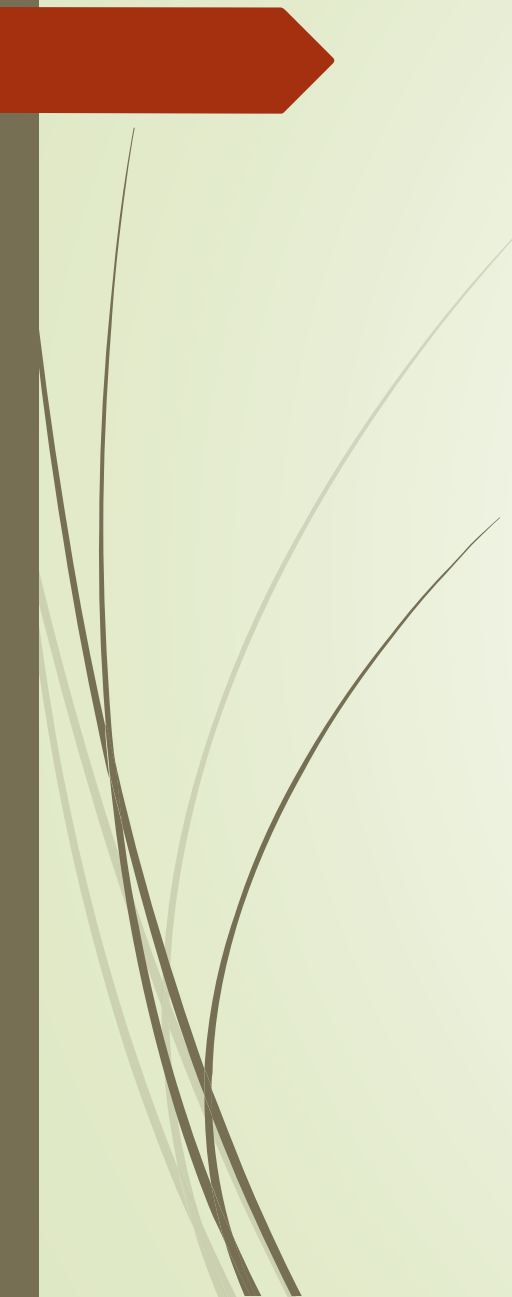
(art. 25 ust. 3-5 ustawy – Prawo oświatowe)

- Łączny tygodniowy wymiar godzin w klasie wstępnej wynosi **27**

Załącznik nr 6

Ramowy plan nauczania dla klasy wstępnej przygotowującej uczniów do kontynuowania nauki w liceum ogólnokształcącym dwujęzycznym, oddziale dwujęzycznym w liceum ogólnokształcącym, technikum dwujęzycznym lub oddziale dwujęzycznym w technikum

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą	Tygodniowy wymiar godzin w klasie wstępnej
1.	Język polski	2
2.	Język obcy nowożytny będący drugim językiem nauczania	18
3.	Matematyka	2
4.	Wychowanie fizyczne	3
5.	Zajęcia z wychowawcą	1
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne i zajęcia z wychowawcą		26
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		1
Ogółem		27
Zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno- pedagogicznej ¹⁾		

Załącznik nr 15

Ramowy plan nauczania

dla liceum ogólnokształcącego dla dorosłych
prowadzącego zajęcia w formie stacjonarnej

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Tygodniowy wymiar godzin w klasie (w każdym semestrze)				Razem w cztero-letnim okresie nauczania
		I	II	III	IV	
		Zakres podstawowy				
1.	Język polski	3	3	3	3	12
2.	Język obcy nowożytny	2	2	2	3	9
3.	Historia	1	2	2	1	6
4.	Wiedza o społeczeństwie	1	0,5	-	-	1,5
5.	Podstawy przedsiębiorczości	1	-	-	-	1
6.	Geografia	1	1	1	-	3
7.	Biologia	1	1	1	-	3

8.	Chemia	1	1	1		3
9.	Fizyka	1	1	1		3
10.	Matematyka	3	2,5	2	3	10,5
11.	Informatyka	1	1	-	-	2
Razem przedmioty w zakresie podstawowym		16	15	13	10	54
Przedmioty w zakresie rozszerzonym		1	2	3	4	10
Razem obowiązkowe zajęcia edukacyjne		17	17	16	14	64
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		2				2
Ogółem		66				
Dodatkowe zajęcia edukacyjne ¹⁾						

Wymiar godzin

obowiązkowych zajęć edukacyjnych

- ogólny wymiar godzin = **64** godziny obowiązkowych zajęć edukacyjnych + **2 godziny** do dyspozycji dyrektora;
- zwiększono z 2 do **6** tygodniowy wymiar godzin **historii** realizowanej na poziomie podstawowym (w 4-letnim okresie nauczania);
- zwiększono z 1 do **3** tygodniowy wymiar godzin **geografii, biologii, chemii i fizyki** realizowanych na poziomie podstawowym (w 4-letnim okresie nauczania);
- zniesiono obowiązek realizacji przedmiotów uzupełniających (**przyroda, historia i społeczeństwo**).

Przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym

możliwość wyboru od **2** przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym;

- Przedmioty w zakresie rozszerzonym **mogą być** realizowane w każdym semestrze. Wyjątek: historia muzyki, historia sztuki, język łaciński, kultura antyczna, filozofia (od kl. I, II lub III);
- **historię, geografię, biologię, chemię i fizykę** włączono do grupy przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym w wymiarze **4 godzin** tygodniowo (język obcy nowożytny, matematyka oraz informatyka);
- zwiększono wymiar godzin przeznaczonych na realizację w zakresie rozszerzonym przedmiotu **wiedza o społeczeństwie** do **6 godzin** tygodniowo.

Przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym

- tygodniowy wymiar godzin przeznaczonych na realizację przedmiotów w zakresie rozszerzonym wynosi **10**;
- dyrektor liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, na wniosek słuchaczy oddziału, w którym tygodniowy wymiar godzin przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym jest niższy niż 10 może zwiększyć liczbę godzin przeznaczonych na **przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym** albo przydzielić **godziny na realizowanie przedmiotów uzupełniających**, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych przedmiotów został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.

Załącznik nr 16

Ramowy plan nauczania
dla liceum ogólnokształcącego dla dorosłych
prowadzącego zajęcia w formie zaocznej

Lp.	Obowiązkowe zajęcia edukacyjne	Semestralny wymiar godzin w klasie								Razem w cztero-letnim okresie nauczania
		I		II		III		IV		
		semestr I	semestr II	semestr I	semestr II	semestr I	semestr II	semestr I	semestr II	
		Zakres podstawowy								
1.	Język polski	28	28	28	28	28	28	28	20	216
2.	Język obcy nowożytny	18	18	18	18	18	18	18	18	144
3.	Historia	14	14	16	16	16	16	16		108
4.	Wiedza o społeczeństwie	9	9	-	-	-	-	-	-	18
5.	Podstawy przedsiębiorczości	9	9	-	-	-	-	-	-	18

6.	Geografia	8	8	8	8	8	8	8		56
7.	Biologia	8	8	8	8	8	8	8		56
8.	Chemia	8	8	8	8	8	8	8		56
9.	Fizyka	8	8	8	8	8	8	8		56
10.	Matematyka	21	21	21	21	23	22	23	20	172
11.	Informatyka	9	9	-	-	-	-	-	-	18
Razem przedmioty w zakresie podstawowym		280		230		233		175		918
Przedmioty w zakresie rozszerzonym		16		54		56		54		180
Razem na obowiązkowe zajęcia edukacyjne		296		284		289		229		1098
Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły		36								36
Ogółem		1134								
Dodatkowe zajęcia edukacyjne ¹⁾										

Wymiar godzin

obowiązkowych zajęć edukacyjnych

- ogólny wymiar godzin = **1098** godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych + **36 godzin** do dyspozycji dyrektora;
- zwiększono z 35 do **108** semestralny wymiar godzin **historii** realizowanej na poziomie podstawowym (w 4-letnim okresie nauczania);
- zwiększono **z 20 do 56** semestralny wymiar godzin **geografii i fizyki oraz z 15 do 56** semestralny wymiar godzin biologii i chemii realizowanych na poziomie podstawowym (w 4-letnim okresie nauczania);
- zniesiono obowiązek realizacji przedmiotów uzupełniających (**przyroda, historia i społeczeństwo**).

Przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym

możliwość wyboru od **2** przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym;

- przedmioty w zakresie rozszerzonym **mogą być** realizowane w każdym semestrze. Wyjątek: historia muzyki, historia sztuki, język łaciński, kultura antyczna, filozofia (od kl. I, II lub III);
- w przypadku języka polskiego i WOS ustalono 108 godzin realizowanych w zakresie rozszerzonym (było odpowiednio w trzyletnim okresie kształcenia - 125 i 90 godzin);
- na język obcy nowożytny, historię, geografię, biologię, chemię, fizykę matematykę i informatykę przeznaczono po 72 godziny (w trzyletnim okresie kształcenia było: historia, geografia, biologia, chemia, fizyka - po 125 godzin, język obcy nowożytny, matematyka, informatyka - po 90 godzin).

Przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym

- semestralny wymiar godzin przeznaczonych na realizację przedmiotów w zakresie rozszerzonym wynosi **180**;
- dyrektor liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, na wniosek słuchaczy oddziału, w którym semestralny wymiar godzin przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym jest niższy niż 180 może zwiększyć liczbę godzin przeznaczonych na **przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym** albo przydzielić **godziny na realizowanie przedmiotów uzupełniających**, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych przedmiotów został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.

Realizacja obowiązkowych zajęć edukacyjnych w liceum ogólnokształcącym niepublicznym z uprawnieniami szkoły publicznej

- Szkoła niepubliczna z uprawnieniami szkoły publicznej realizuje zajęcia edukacyjne w cyklu nie krótszym i **w wymiarze nie niższym niż łączny wymiar zajęć edukacyjnych określony w ramowym planie nauczania szkoły publicznej danego typu** (zgodnie z art. 14 ust. 3 pkt. 2 ustawy Prawo oświatowe).
- Dyrektor szkoły niepublicznej nie musi realizować tygodniowego/semestralnego wymiaru obowiązkowych poszczególnych zajęć edukacyjnych określonych w ramowym planie nauczania dla szkoły publicznej. Ma w tym zakresie dowolność, przy zachowaniu łącznego wymiaru godzin zajęć obowiązkowych (realizowanych zarówno w zakresie podstawowym, jak i w zakresie rozszerzonym) w czteroletnim okresie nauczania.
- Szkoły niepublicznej (dla młodzieży) nie dotyczy łączny tygodniowy wymiar zajęć edukacyjnych w poszczególnych klasach.

Dziękuję za uwagę.